

De lucht is altijd anders

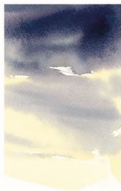
De sfeer van je schets wordt voor een belangrijk deel bepaald door de atmosfeer, zelfs al neemt de lucht maar weinig plaats op je compositie in. Als je kleuren in het landschap terug laat komen in de lucht, geef je het geheel meer eenheid. Wolken hebben meestal zachte contouren, dus hierbij kun je goed oefenen met de nat-in-nat-techniek.

🔦 Voor deze blauwe lucht met hier en daar wat witte wolken bevochtig je het papier met water. Daarna breng je bovenaan een penseelstreek kobaltblauw aan. Voeg naarmate je naar beneden toe werkt wat cerulean-blauw toe. Laat tussendoor wat ruimte ongekend voor de bovenkanten van de wolken, en kleur de onderkanten van de wolken met een naturel grijzig mengsel van blauw en gebrande Sienna.

🔦 De lucht is lang niet altijd blauw. Voor zo'n kleurrijke morgenstond of zonsopgang meng je een wassing van hansa-geel en rauwe Sienna. Voeg naarmate je naar beneden toe werkt wat warme toe met een beetje quinacridone-roze. Schilder met een mengsel van kobaltblauw en quinacridone-roze een paar horizontale penseelstreken in de natte ondergrond, zodat je mauve wolken krijgt.

🔦 De dramatiek van dreigende wolken en een onverwachte hoosbui vang je met een dunne wassing van rauwe Sienna. Dit geeft wat warmte aan de lucht en contrasteert mooi met de koele, donkere tinten van de wolken. Voeg terwijl de lucht nog nat is een beetje indigoblauw gemengd met een druppel permanent alizarin crimson toe. Vind je de wolken nog niet donker genoeg, voeg dan gerust nog wat indigoblauw toe.

Niet te nat

Na het aanbrengen van een natte wassing voor de lucht zie je soms dat het papier niet meer glanst. Laat de lucht dan even met rust: als je nog meer water aanbrengt, ontstaan er ongewenste vochtplekken ('bloemen') in de lucht.

Rijke, donkere tinten

Donkere kleuren met rijke ondertonen krijg je door het mengen van heldere kleuren. Als je gewoon donkere verf gebruikt, moet je die verdunnen en krijg je minder pigment op je papier. Zelf meng ik graag donkere, edelsteenkleurige tinten (denk aan saffierblauw, smaragdgroen en robijnrood), zoals in de voorbeelden hieronder. Oefen eerst op een reep papier. En experimenteer gerust met kleuren die niet bij elkaar lijken te passen. Laat je verrassen!

permanent alizarin
crimson +
indigoblauw

permanent alizarin
crimson + phthalo-
groen

permanent alizarin
crimson + ultra-
marijnblauw

sapgroen +
ultramarijnblauw

sapgroen +
carbazole-violet

sapgroen +
permanent alizarin
crimson

cadmiumrood +
indigoblauw

cadmiumrood +
ultramarijnblauw

cadmiumrood +
sapgroen

gebrande Sienna +
Pruisisch blauw

gebrande Sienna +
ultramarijnblauw

gebrande Sienna +
carbazole-violet

Schaduw tinten mengen

Ik ga graag uit schetsen op een zonnige zomerdag: het is een extra uitdaging om de schaduwen op de muren, ramen en deuren te schilderen. Bestudeer de kleuren rustig, dan zie je dat de natuurlijke kleuren veranderen onder invloed van licht en schaduw en afhankelijk van een hoge of lage positie. Leg de contouren van de schaduwen vast voordat de lichtval verandert. Op mijn schetsen zijn die polloodlijnen hier en daar nog zichtbaar onder de geschilderde schaduwen.

Tip: Wees bij het schetsen van schaduwen niet te zuinig met verf en water. Neem een ruime hoeveelheid van je schaduw tint op je penseel en breng hiermee een wassing aan vanuit een bovenhoek naar beneden toe, tot je het vlak binnen de contouren hebt gevuld. Hoe vrijer en vlotter je werkt, hoe overtuigender het resultaat.

Glazeren is een goede techniek voor het aanbrengen van schaduwen.

Op deze schets van een huis aan het Caré St. Louis in Montreal gaf ik de oppervlakken eerst hun natuurlijke kleur. Voor de stenen mengde ik ultramarijnblauw met gebrande Sienna, deels direct op het papier. Na het opdrogen maakte ik een donkerder tint van dit mengsel en bracht ik de schaduwen aan.

SHARI BLAUKOPF

Rode deur aan het plein
19,5 x 26 cm; inkt en aquarelverf

Maak je schaduw tint op basis van je eerdere verfmengsel in je verfdooz.

Voor de bakstenen huizen in dit straatje in Lachine, Quebec, maakte ik een mengsel van quincardone-roze, hansa-geel en kobaltblauw. Daarna maakte ik dit mengsel een tintje dieper en koeler, met nog wat blauw en roze: zo kreeg ik een perfecte schaduw tint.

SHARI BLAUKOPF

Rue St. Joseph
21 x 21 cm; inkt en aquarelverf

Schaduwen op geel: Als je met donkere tinten op geel schildert, krijgt je al gauw een modderkleur in plaats van een doorschijnende tint. Ik las dit op door op geel de complementaire kleur (paars) te gebruiken. Op deze schets voegde ik voor de schaduw een beetje carbazole-violet toe aan de gele wassing.

SHARI BLAUKOPF

Geel portiek
20,3 x 25,4 cm; aquarelverf en pollood

Laat je verrassen door kleur

Op de vorige bladzijden gaf ik je suggesties voor verschillende drietallen van primaire kleuren, maar je kunt ook experimenteren tot je je favoriete drietal vindt. Laat je verrassen door nieuwe kleurencombinaties. Op een keer raakte een bakje met turquoiseblauwe verf lek. In plaats van de uitgelekte verf weg te poetsen, depte ik hem in de loop van de week op met mijn penseel en voegde ik hem toe aan andere kleurenmengsels. Zo ontdekte ik allerlei prachtige nieuwe kleurencombinaties.

Voor een beperkt kleurenpalet ga ik meestal uit van een drietal transparante primaire kleuren, zoals ultramarijnblauw, hansa-geel en permanent alizarin crimson. Maar je kunt ook best dekkende primaire kleuren gebruiken, zoals cerulean-blauw, cadmiumrood en orkergeel. Of kies juist secundaire kleuren, zoals oranje, groen en paars: zolang ze maar een triade vormen, dus met gelijke onderlinge afstanden op het kleurenwiel zitten. Blijf aldoor experimenteren!

C Mist en nevel schilder je in zachtere kleuren. Voor dit sfeervolle straatgezicht koos ik als drietal primaire kleuren cerulean-blauw, omdat dit lichter en dekkender is dan ultramarijn, en koos hierbij quinacridone-goudgeel en permanent alizarin crimson.

SHARI BLAUKOPF

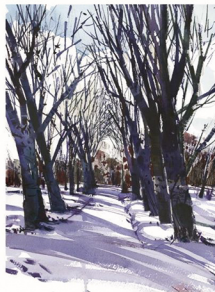
Mistig straatgezicht
20,3 x 20,3 cm; aquarelverf en
potlood

D De winter vraagt om een beperkt kleurenpalet. Gebrande omber zit niet standaard in mijn verdoos, maar ik voegde deze kleur toe aan deze boomtalan op het kerkhof. De dag begon bevolkt en ik had moeite om kleur te ontwaren, maar zodra de zon doorbrak, veranderde alles. Het spel van licht en schaduw tussen de bomen en de sneeuw werd scherper, ik zag beweging en richting. Een mengsel van indanthrene-blauw, gebrande omber en een pietje alizarin crimson werkte perfect voor de boomstammen en takken.

SHARI BLAUKOPF

Winterse contrasten
25,4 x 35,5 cm; aquarelverf en potlood

F Op deze voorjaarsdag met zijn heldere licht en scherpe schaduwen legde ik me vooral toe op het weergeven van verschillende toonwaarden. Ik werkte in een beperkt kleurenpalet, met mijn favoriete drietal ultramarijnblauw, alizarin crimson en hansa-geel. Ik vind het nog steeds verbazingwekkend dat je met deze primaire kleuren alle benodigde secundaire kleuren kunt mengen, van fris lentegroen voor de bomen tot de roestkleur van de kruiwagen en de paarsige tint van de schaduwen op het schuurtje.

SHARI BLAUKOPF

Kruiwagen bij het schuurtje
40,6 x 20,3 cm; aquarelverf en
potlood

➤ Vanaf een beschutte plek schetste Marion Rivolier met krachtige penseelstreken Parijzenaars die zich door de koude regen spoeden. Met pen bracht ze minimale accenten aan.

MARION RIVOLIER

Les Halles, Parijs, bij regen
13 x 41 cm; aquarelverf en
inkt in aquarelschetsboek van
Moleskine

C MARION RIVOLIER

Ménilmontant, Parijs, in de
schemering

24 x 32 cm; aquarelverf op
aquarelpapier

'Ik schilder graag een zonsondergang, maar het is lastig zo'n vluchtig moment vast te leggen. Die avond was de lucht prachtig, met wolken in allerlei kleuren en grijsinten. Ik legde eerst de basis met oranjegeel voor de ondergaande zon en speelde daarna met wassingen in grijze, blauwe en indigoblaauwe tinten voor de wolken.'

– Marion Rivolier